

اُمْنای حکمت در «ادب فنای مقربان»

معارف فراوان، عمیق و گسترده این زیارت به تشریح و تبیین نیاز دارد تا هم مقام حقیقی آن ذوات مقدس مبرهن...

معارف فراوان، عمیق و گسترده این زیارت به تشریح و تبیین نیاز دارد تا هم مقام حقیقی آن ذوات مقدس مبرهن و هم میزان تأثیر و کارآمدی آنان در همه عوالم وجود و شئون هستی، دانسته شود. بر این اساس، مجموعه «ادب فنای مقربان» که پرتوی از کلمات، گفتارها و نوشتارهای حضرت آیت الله العظمی جوادى آملی (حفظه الله) است، به نوبه خود این رسالت را به عهده دارد. در چهارمین دفتر از این مجموعه و در ادامه تفسیر و تبیین فرازهایی از زیارت جامعه کبیره با اُمْنای حکمت، ترجمان وحی و... آشنا می شویم.

اُمْنای حکمت در «ادب فنای مقربان» بنا به توصیف قرآن کریم از بهشت، بهشتیان در باغ های پر نعمت الهی بر کرسی های خود می نشینند و از شرابی سر به مَهر به نام رحیق سیراب می شوند. مَهری که بر این شراب نهاده شده از مُشک است و قرآن دسترسی به آن را سزاوار رقابت و مسابقه می داند. این شراب در آمیخته با تسنیم است و تسنیم چشمه ای است که مقربان خدا از آن می نوشند.

به نظر علامه طباطبایی بنا بر توصیف قرآن کریم چشمه تسنیم از شراب رحیق برتر است، زیرا این شراب به سبب آمیختگی با تسنیم دلپذیر می شود و از طرف دیگر، چون مقربان از تسنیم می نوشند، مرتبه آنان از نیکانی که با شراب رحیق سرمست می شوند والاتر است. اما صرف آمیخته بودن محتوای رحیق با تسنیم و وصف قرآن کریم از این ترکیب، نمی تواند دلیل برتری یکی بر دیگری باشد، مگر آنکه این برتری از طریق بعضی روایات اثبات شود، یا از معنای کلمه مقربان برتری خاصی نسبت به معنای کلمه ابرار به دست آید.

تفسیر «تسنیم» از تفاسیر ارزشمند جهان اسلام است که طی بیش از ۴۰ سال کوشش و مجاهدت علمی - قرآنی آیت الله العظمی عبدالله جوادى آملی، فقیه، عارف، مفسر قرآن و از مراجع عظام تقلید برای فهم و تدبیر بیش از پیش اهل اندیشه و قرآن نگاشته شده است. این تفسیر در شمار «تفاسیر قرآن به قرآن» جای دارد. روش مؤلف، ذکر آیه یا آیات مورد نظر و بررسی آنها طی چهار مرحله است: «گزیده تفسیر»، «تفسیر آیه»، «لطایف و اشارات» و «بحث روایی». عنوان «تسنیم» مأخوذ از آیه ۲۷ سوره مبارکه مطففین در قرآن و نام چشمه ای در بهشت است.

چهارمین جلد از مجموعه ارزشمند «ادب فنای مقربان» تفسیر و تبیین فرازهای دیگری از زیارت عمیق جامعه کبیره را به ذائقه جان اندیشوران الهی می نوشاند. در این جلد مباحثی چون تحلیل عقلی قدرت الهی، هدایت عزّت آفرین، جانشینان الهی، یاوران دین حق، مراتب سرّ، گنجینه های علم الهی، اُمْنای حکمت، ترجمان وحی، پایه های یکتاپرستی، گواهی اعمال در معاد، علم های طریق عبودیت و... را از نظر می گذرانید.

تفسیر «تسنیم» در تفسیر هر آیه چهار مرحله را در نظر دارد: گزیده تفسیر، تفسیر آیه (مفردات)، اشارات و لطایف و بحث روایی که شاخصه ممتاز این تفسیر است.

سرانجام و پس از انجام نگارش ۸۰ جلد از تفسیر «تسنیم» اسفندماه سال جاری در همایش بین المللی «تفسیر تسنیم» این گنجینه نورانی به روی اهل معرفت و قرآن گشوده خواهد شد.

ایکنا به انگیزه آشنایی بیشتر اهالی قرآن و حدیث با این تفسیر وزین، هر روز یک چشمه نورانی از این تفسیر را در «تسنیم» به روی مخاطبان گرمای خود می گشاید.